

Mateusz Michnik, Analityk ekonomiczny FOR
Warszawa, dnia 6 grudnia 2024 r.

Komunikat FOR 27/2024: Wolna Wigilia – populizm pod choinkę

- Proces legislacyjny dotyczący wolnej Wigilii stanowi zaprzeczenie zasad dobrej legislacji – jest chaotyczny, nie bierze się w nim pod uwagę efektów gospodarczych oraz ignoruje się stronę społeczną.
- Wprowadzenie dodatkowego dnia wolnego od pracy niesie za sobą koszt dla gospodarki, czyli dla ludzi. Szacujemy, że w wyniku wprowadzenia wolnej od pracy Wigilii polski PKB będzie niższy o ok. 2 mld zł.
- Wbrew narracji lewicy, Polacy nie pracują szczególnie dużo – średni czas pracy na pełnym etacie wynosi 41,2 godziny przy średniej na poziomie 40,4 godziny w Unii Europejskiej.

W ostatnim czasie polską debatę publiczną zdominował temat ustanowienia 24 grudnia dniem wolnym od pracy. Ostatecznie Sejm przegłosował wprowadzenie nowego dnia wolnego od pracy od 2025 roku i ustanowienie w zamian dodatkowej (trzeciej) niedzieli wolnej dla handlu w grudniu. Rozwiązanie to nie zakończyło jeszcze dyskusji – Senat dalej spiera się w tej sprawie¹, związkowcy krytykują przedstawione przez Sejm rozwiązania², a także pojawiają się plotki, że Andrzej Duda zawetuje ustawę bądź wysłucha ponownie strony pracowników³. Oznacza to, że dyskusja wciąż będzie aktualna, prawdopodobnie z tymi samymi błędami dotyczącymi kosztów propozycji oraz założeń co do funkcjonowania rynku pracy w Polsce.

„Prezenty” na ostatnią chwilę

Pomysł ustanowienia 24 grudnia dniem wolnym od pracy po raz pierwszy pojawił się pod koniec października – wtedy też do Sejmu wpłynął projekt poselski⁴, a ministra rodziny, pracy i polityki społecznej

¹ K. Żak, *Wigilia wolna od pracy. Decyzja senackich komisji*, RMF 24, 3 grudnia 2024, https://www.rmf24.pl/polityka/news-wigilia-wolna-od-pracy-decyzja-senackich-komisji,nld,7868646#crp_state=1.

² A. Sieńko, *Wolna Wigilia. Kasjerzy protestują. Jest propozycja dla rządzących*, WP Finanse, 2 grudnia 2024, <https://finanse.wp.pl/praca-w-wigilie-kasjerzy-zapraszaja-posla-palety-czekaja-7097520638589504a>.

³ M. Wróblewski, *Dylemat Andrzeja Dudy ws. wolnej Wigilii. Wiemy, co szykuje prezydent*, WP Wiadomości, 3 grudnia 2024, <https://wiadomosci.wp.pl/dylemat-andrzeja-dudy-ws-wolnej-wigilii-wiemy-co-szykuje-prezydent-7099045265701504a>.

⁴ Sejm, *Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o dniach wolnych od pracy oraz niektórych innych ustaw*, druk nr 777, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, <https://sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=777>.

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk wyraziła dla niego poparcie⁵. Już w tym miejscu należy mieć poważne zastrzeżenia. Mimo że mieli możliwość zrobienia tego przez cały rok, posłowie Lewicy zdecydowali się zgłosić taką propozycję dopiero w październiku w nadziei, że jeśli projekt będzie procedowany odpowiednio szybko, to nowy dzień wolny od pracy będzie obowiązywał już tego samego roku, czyli zaledwie dwa miesiące po przedstawieniu pomysłu. Przedstawienie propozycji bez odpowiedniego czasu na przygotowanie się do zmian jest dużym wyzwaniem dla przedsiębiorców. Politycy, nauczeni doświadczeniami związanymi z ustanowieniem w 2018 roku 12 listopada dniem wolnym od pracy⁶, powinni unikać tego typu rozwiązań – zwłaszcza że wśród obietnic obecnej koalicji rządzącej była poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz dłuższe *vacatio legis*.

Nie ma darmowych obiadów

Minister finansów Andrzej Domański oświadczył na podstawie przeprowadzonych przez jego resort symulacji, że dodatkowy dzień wolny przyniesie gospodarce straty w wysokości 3,8 mld zł, uszczupli dochody sektora finansów publicznych o 2 mld zł oraz zwiększy bezrobocie o 0,25 pkt proc.⁷ Z kolei MRPPiS wykonało jeszcze inne obliczenia, które wskazały na koszt wynoszący od 0,3 do 1 mld zł⁸.

Badania ekonomiczne potwierdzają, że nie ma „darmowych obiadów”. Lucas Rosso oraz Rodrigo Andres Wagner wykazali, na podstawie danych panelowych z ponad 200 krajów, że wprowadzenie dnia wolnego skutkuje utratą 20% proporcjonalnego PKB, czyli produktu, który mógłby być wytworzony danego dnia w „normalnych” warunkach⁹. Wykorzystując wyniki Rosso i Wagnera, można oszacować że dodanie dnia wolnego przyniesie straty w wysokości 2 miliardów złotych. Jednocześnie też, efekt ten nie jest jednorodny pomiędzy sektorami, na przykład w sektorze usług wynosi on 23%, a w przemyśle aż o 46%¹⁰. W przypadku Indii, gdzie liczba świąt wolnych różni się w zależności od regionu, zwiększenie liczby świąt publicznych obniża wzrost gospodarczy w przypadku bogatszych stanów i nie wpływa na sytuację w biedniejszych¹¹. Na podstawie tych szacunków można oczekiwać, że wprowadzenie dodatkowego dnia wolnego obniży PKB o ok. 2 mld zł.

---

⁵ Lewica chce, żeby Wigilia była dniem wolnym od pracy, Lewica, 25 października 2024, <https://lewica.org.pl/aktualnosci/11233-lewica-chce-zeby-wigilia-byla-dniem-wolnym-od-pracy>.

⁶ R. Trzeciakowski, M. Zieliński, *Kosztowny prezent PiS: Plany obywateli do góry nogami*, Komunikat 29/2018, Forum Obywatelskiego Rozwoju, 25 października 2018, <https://for.org.pl/2018/10/25/komunikat-29-2018-kosztowny-prezent-pis-plany-obywateli-do-gory-nogami/>.

⁷ M. Dudziński, *Wolna Wigilia w Polsce? Ministerstwo Finansów oceniło skutki*, Interia Biznes, 4 grudnia 2024, <https://biznes.interia.pl/gospodarka/news-wolna-wigilia-w-polsce-ministerstwo-finansow-oceniło-skutki,nld,7869159>.

⁸ MRPiPS szacuje koszt wolnej Wigilii na PKB na 0,3–1 mld zł, PAP Biznes, 26 listopada 2024, <https://biznes.pap.pl/wiadomosci/gospodarka/mrpips-szacuje-koszt-wolnej-wigilii-na-pkb-na-03-1-mld-zl>.

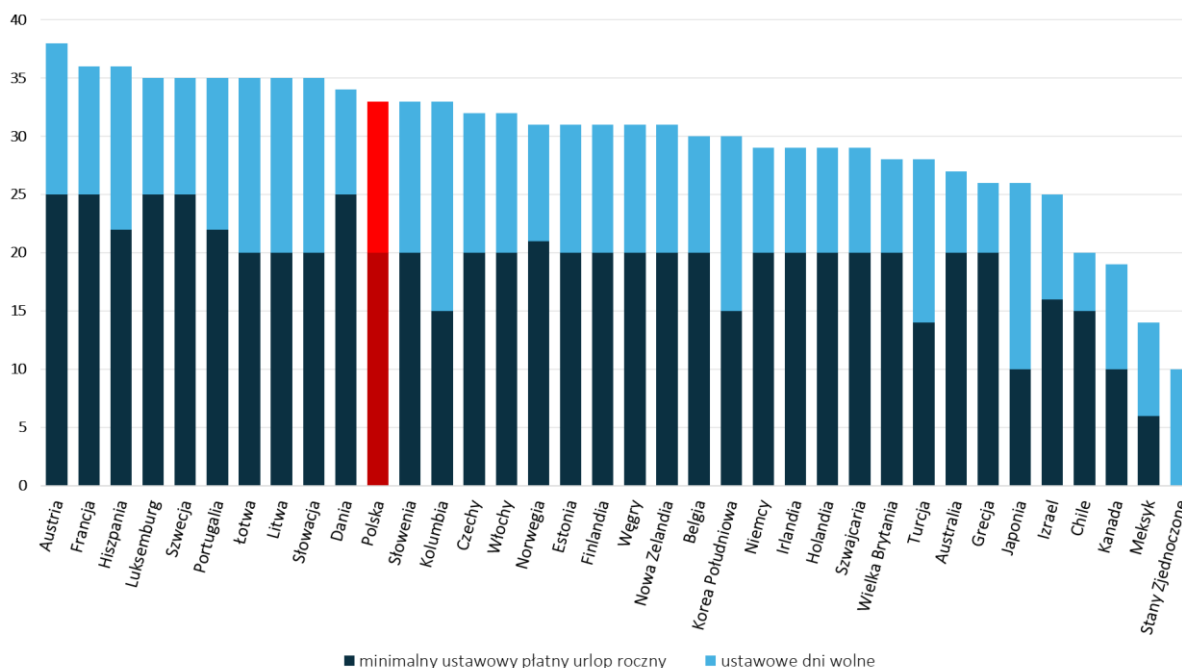
⁹ L. Rosso, R. A. Wagner, *Causal Effect of Public Holidays on Economic Growth*, SSRN, 13 maja 2021, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3845129.

¹⁰ *Ibidem*, s. 30.

¹¹ S.G. Dastidar, N. Apergis, *Holidays and economic growth: Evidence from a panel of Indian states*, „Economics of Transition and Institutional Change” 30(1), 2022.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że już teraz w Polsce istnieje relatywnie dużo dni wolnych. Jak się okazuje, sumując liczbę ustawowo wolnych oraz minimalnych urlopów, Polska znajduje się już teraz w czołówce państw OECD pod względem dni wolnych (Wykres 1). Mamy więcej dni wolnych niż kojarzone z socjalnego podejścia kraje jak Norwegia czy Finlandia. Trzeba też pamiętać, że 20 dni to minimalna liczba dni urlopowych. Większość pracowników może cieszyć się aż 26 dniami urlopowymi, co oznacza, że mają do dyspozycji aż 39 dni wolnych od pracy w ciągu roku.

Wykres 1. Minimalna liczba dni wolnych od pracy w krajach OECD w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych OECD

Demaskacja „Świętych Mikołajów”

Ignorowanie dyskusji, badań oraz danych wpisuje się w schemat lewicowej propagandy dotyczącej pracy. Podnosi się, że Polacy pracują dużo na tle Europy, czego efektem są lewicowe pomysły czterodniowego tygodnia pracy czy dodania kolejnych dni ustawowo wolnych.

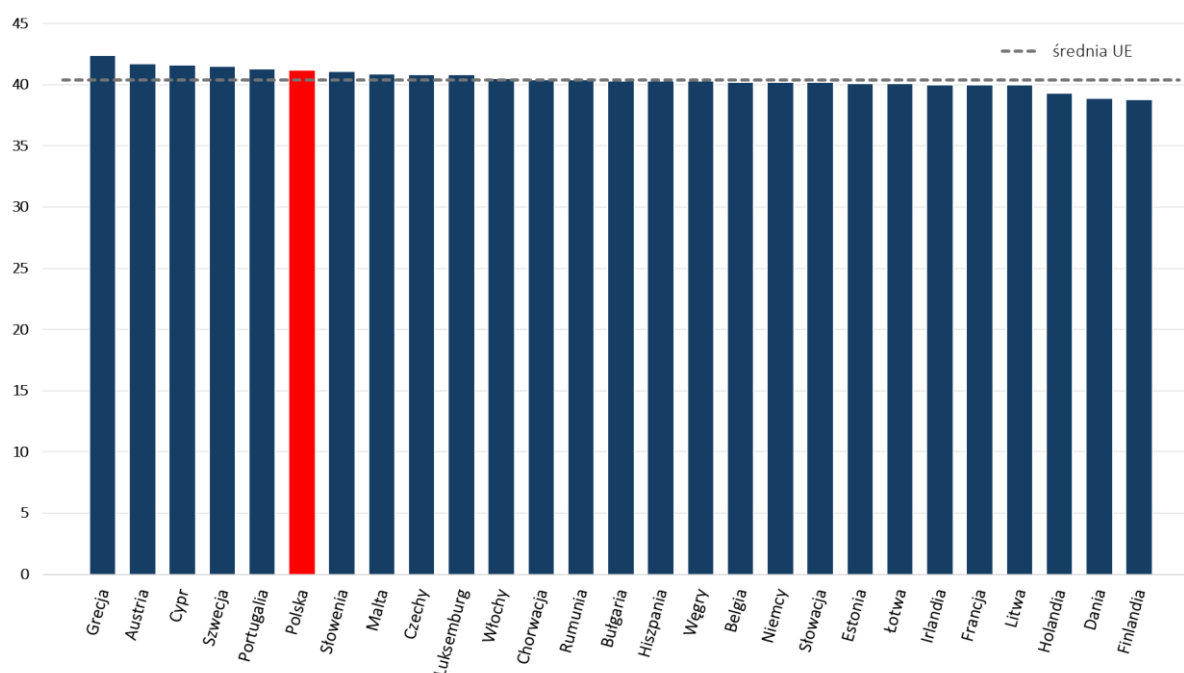
Pogląd ten jest efektem niezrozumienia różnic w funkcjonowaniu rynków pracy w poszczególnych krajach Unii Europejskiej – Polacy średnio pracują dłużej niż inni Europejczycy, ponieważ w naszym kraju notuje się wyższy udział samozatrudnionych oraz mniejszy udział zatrudnionych na część etatu¹². Kiedy jednak porówna się przeciętny faktyczny czas pracy osób pracujących na pełny etat, Polacy nie odbiegają

¹² M. Albinowski, P. Lewandowski, K. Madoń, *Czy czterodniowy tydzień pracy w Polsce jest uzasadniony?*, IBS Policy Paper 03/2024, Instytut Badań Strukturalnych, 6 listopada 2024, <https://ibs.org.pl/publications/czy-czterodniowy-tydzien-pracy-w-polsce-jest-uzasadniony/>.

od unijnej średniej (wykres 2). Zatrudnieni na pełny etat pracują średnio 41,2 godziny, czyli niewiele więcej od przeciętnej dla UE (40,4 godziny).

Mit już niestety się upowszechnił, jednak konieczna jest jego demaskacja. Pozwoli ona na proponowanie dobrych rozwiązań, które poprawią jakość życia w Polsce. Obecnie potrzebne jest nie skrócenie czasu pracy czy nowe dni wolne, lecz uelastycznienie rynku pracy. Rozwiązaniem, które mogłoby pomóc w osiągnięciu tego celu, jest na przykład zrównanie umów, na przykład w zakresie podatków i składek. Co więcej, taka reforma pozwoli też wyprzeć inne problemy jak nieneutralny system podatkowy i arbitraż w celu ponoszenia mniejszych kosztów opodatkowania¹³.

Wykres 2. Tygodniowy czas pracy osób zatrudnionych na pełen etat w 2023 roku

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych Eurostatu

Podsumowanie

Proces legislacyjny oraz dyskusja dotycząca ustanowienia Wigilii dniem wolnym od pracy wskazują, że problemy kojarzone z poprzednim rządem, dalej się utrzymują. Proponowanie zmian przepisów na ostatnią chwilę, ignorowanie kosztów oraz populizm dalej utrzymują się po stronie rządzących. Wbrew narracjom Lewicy, PiS-u oraz związków zawodowych dodanie dnia wolnego prowadzi do osłabienia gospodarki. W obliczu procedury nadmiernego deficytu należy zastanowić się, czy potrzebne są dodatkowe koszty dla gospodarki, które utrudnią wychodzenie z trudnej sytuacji fiskalnej. Co więcej, proponujemy

¹³ M. Michnik, *(Nie)zdrowe finanse publiczne*, Komunikat 11/2024, Forum Obywatelskiego Rozwoju, 12 kwietnia 2024, <https://for.org.pl/2024/04/12/komunikat-11-2024-niezdrowe-finanse-publiczne/>.

wolną Wigilię opierają się na błędnych założeniach dotyczących „przepracowania” Polaków. Pogląd ten wychodzi z niezrozumienia danych i niewzięcia pod uwagę różnic w funkcjonowaniu rynków pracy.

Pomysły ustanowienia dni wolnych będą zapewne powracały w przyszłości wraz z podobnymi sporami na pograniczu ekonomii i moralności. Z tego powodu warto rozważyć jest przedstawienie innych propozycji jak odejście od dni ustawowo wolnych na rzecz swoistej prywatyzacji świąt i odpowiedniego zwiększenia liczby dni urlopowych. Dodatkowo, w świetle pojawiających się propozycji nowych dni wolnych, warto jest zastanowić się jakich obecnych świąt państwowych się pozbędziemy w celu uniknięcia negatywnych skutków gospodarczych.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyłożonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Kinga Królik - członkini zarządu, kierownik administracyjno-finansowy FOR

tel. 691 908 904

e-mail: kinga.krolik@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORA

Mateusz Michnik

Analityk ekonomiczny FOR

e-mail: mateusz.michnik@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A

02-628 Warszawa

tel. 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl

www.for.org.pl